

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

== Cijena u prodaji 1 K 50 fil ==
 Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
 Godišnja pretplata K 72.—
 Polugodišnja „ 36.—
 Četvrtgodišnja „ 18.—
 Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

== Цена у продаји 1 K 50 фил. ==
 Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
 Годишња претплата K 72
 Полугодишња „ 36
 Четвртгодишња „ 18
 За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Mi in javnost.

Volilna borba je bila tudi za nas podučna, ker nam je do celote razkrila razmerje, ki vlada med javnimi nameščenci in ostalimi sloji. Marsikak očitek je padel na naš račun, in dostikrat povsem opravičen. Vsakomur je znano, da je pri splošnosti ravno javni nameščenec najmanj priljubljen. Nikakor pa si ne smemo domišljati, da izvira vsa ta nepriljubljenost zgolj iz neinteligentne mržnje do izvrševateljev javne oblasti, temveč smo ji v obilji meri krivi mi sami. Zato smo si sami sebi dolžni, da poiščemo vzroke tej lastni krivdi ter jih skušamo odpraviti.

Ni pa pravično soditi vse javne nameščence po enem kopitu, ker so se razmere v marsičem in že dokaj izboljšale. Ostanki starih avstrijskih razvad so še tu in s temi bo treba pomesti.

V prvi vrsti je omeniti način občevanja s strankami. Ravno v tem oziru se greši marsikje največ in to od sluge do predstojnika. Še vedno se gotovi gospodje ne morejo vživeti v to, da so oni radi strank tu in ne obratno. Dobe se domišljevali sluge od šefov pa tudi višje uradnike, ki si domišljajo, da so mali bogovi!

Tako se posebno preprosto in neuko ljudstvo pritožuje opravičeno nad

ravnanjem uradnega osebja s strankami. Naš kmetič in delavec iz že prirojenih razlogov ne hodi rad v urade, če pa že mora to storiti, bi smel pričakovati, da se ž njim postopa prijazno ter se ga v slučaju potrebe primerno in na njemu razumljiv način podučí.

Zgodi se pa najraje ravno obratno, in se stranko, ki v svoji preprostosti in nerazumnosti vsake učene razlage takoj ne more pojmiti, na kratko in celo neprijazno, da ne rečem ravno odurno, odslovi.

Da ta trnjeva pot strank ne vpliva dobro na razpoloženje mas napram javnim nameščencem, si je vsak lahko na jasnem.

Druga pereča točka je razmerje, ki vlada med „višjimi“ in „nižjimi“. Delo vsakega je vredno upoštevanja in spoštovanja. Vsak ne more imeti akademične izobrazbe, kakor tudi ne morejo biti vsi „nižji“; potrebni so pa vsi, da se celotno delo izvrši brezhibno.

Zato proč s starim avstrijskim duhom, po katerem je bil človek še-le tisti, ki ima maturo ali celo akademično izobrazbo, vse drugo pa naj je uboga para, ki ni upoštevanja vredna. Tudi v uradih mora zavladati demokratsko mišljenje, da vendar enkrat preneha preziranje in zaničevanje od ene, ter hlinjenje in sovražstvo od druge strani.

Mislite, da stranke, ki imajo opravka v uradih, ne vidijo preziranja in zaničevanja nižjih in da ne čujejo nižjih, ki dajejo duška svoji čisto opravičeni ogorčenosti, in to ravno vsled gnilih razmer — za hrbtnom povzročitelievim?

Toda demokratizem v uradnem razmerju ne sme iti predaleč! Tovariši, disciplina in avtoriteta se spoštujejo na vsem svetu, zato brez njih tudi v Jugoslaviji ne gre. Kdor trdi, da smo v uradu vsi enako važni, enako vredni in enako sposobni, dela za anarhijo! —

Velika napaka je tudi obravnavanje naših stanovskih zadev in kritika dela sonameščencev (višjih in nižjih) vpričo do-cela neinteresiranim osebam in brez ozira na primernost kraja. V tem oziru smo še vedno stari malomeščani, ki so najvažnejša vprašanja najraje reševali v gostilni pri čaši vina.

Tu kritikuje sluga svojega predstojnika, njegovo delo in plačo, tam zopet svetnik graja delo in doklade svojih to-

varišev in plačo sluge itd. do neskončnosti, in vse to ne oziraje se na navzočo javnost.

Kako se moremo potem še čuditi smelosti komunistov in drugih temnih elementov, da se upajo približevati javnim nameščencem, ki naj bodo hrbtnica države?

Ne kažimo vsemu svetu svoje nezadovoljnosti s tem in onim tovarišem, opravimo raje vse sami med seboj in potom svojih organizacij, pa se bo kmalu tudi javno mnenje o javnih nameščencih izboljšalo.

Odpravimo te naše slabosti in dobili bomo ugled, ki nam pristoja, — preje pa ne.

Odgovor na članek „Operimo se!“

Pisec imenovanega članka je prav dobro karakterizoval delovanje nekaterih uradnikov, katere je poslala vlada »pomotoma« na Koroško. Res je, taki ljudje sploh ne spadajo nikamor, še manj pa v plebsično ozemlje. Kot popolnitev pa moramo priobčiti tudi nekaj slučajev, ki so jih doživeli uradniki s strankami.

Kot prvi slučaj je iako zanimiv. V plebsičnem ozemlju je živel ugleden posestnik in občinski tajnik. Mož je igral povsodi najzaupnejše vloge in bil širok znan vsakomur kdor je količkaj pogledal po deželi. Domačini so sicer trdili, da je njegov patriotizem za Jugoslavijo bolj praktičen nego idealen, a vplivne osebe tega niso verjele, dokler se ni sam razkrinkal. Kupil je namreč lep gozd, les lepo prodal potem pa golo parcelo višje prodal, nego je kupil pogozdeno. Ko ga je rovalil davčni urad, naj pojasni svoje dostopanje, je bil skrajno ogorčen, grozil je s tožbo in niti pojasniti ni hotel slučaja. Pojasnila ga bo temeljito pristojbinska oblast.

Neki gerent je prišel v davčni urad in kratkim potom zaprosil 80.000 K za agencijo: ko so mu osupli uradniki pojasnili, da brez naredbe ne bo denarja, je pripomnil, da bo telefoniral Narodnemu svetu, ki potrebno takoj ukrene. — Narodni svet pa »notrebneza« ni ukrenil, in tisočaki so izostali.

V neki pisarni se je oglasil dekan po opravkih: poslušajoči kontrolor ga zaprosi, naj počaka toliko, da opravi stranka pred

LISTEK.

Fr. Rojec (Ljubljana):

Zmota.

Prej mislil sem, da naši so ljudje bolj blagi, da usmiljeno srce imajo za trpeče brate in da so res duše zlate.

Zdaj vidim, da grabljivim so zverem premnogi bolj podobni kot ljudem; če požeruhi mogli, smeli, še kože bi sirotam sneli.

Če imaš več kot drugi od nebes, od bratov ne odvrčaj mi oces, srce in roke rad odpiraj in revežem solze otiraj!

Tako jih pesnik-svečenik uči, ušesom gluhih klic njegov doni; povsod le samopašnost kruta, nikjer krščanskega ni čuta.

nim Dekan pa ni počakal, temveč se obrnil odšel in slučaj naznanil v Ljubljano, češ, da »uradniki strankam niso na uslugo«. Značaj dotičnega moža pa je bil tak, da je kot Slovenec hodil v družbo h Nemcem, dasi ga niso niti marali; po plebiscitu pa odide v Gorico med Italijane.

Podobno je postopal neki drugi občinski tajnik v trdni veri, da so uradniki njegovi hlapeci in Jugoslavija molzna krava.

Ti in enaki ljudje hodijo sedaj kot bečunci in mučeniki po naši domovini, vozijo se po železnicah spe po gostilnah, kartajo po kavarnah in pišejo v liste jeremiade, da se Bogu smili. Od česa žive in kie služijo svoj denar, pa je in ostane — javna tajnost. — Proti so kričali »Koroško Korošcem«, sami pa ne vedo nazaj, kjer bi s pomočmi in delom mogli neprimerno več koristiti kakor s pohaikovaniem, hui-skaniem in brezplodnim iredentizmom.

»Ein Kraner«.

Finančna straža.

Ob času ustanovitve naše ljubljene Jugoslavije smo tudi mi uslužbenci finančne straže bili veseli, saj smo videli, da nam bo na naši rodni zemlji, v svojem materinem jeziku mnogo lažje trudapolno in odgovorno službo opravljati, ter da nam plačilo za to ne bo izostalo. Z velikim veseljem smo se vsi v prvi vrsti pa posebno oni res narodno čuteči stavili takoj ob preobratu takratnemu poverjeništvu za finance v Ljubljani na razpolago, odtod bili razposlani na mejo in ob njej vestno izvrševali svojo službo. Ko ob nastopu službe ob mejah smo pridobili državi milione, kar je pač razvidno iz tožadnih zapisnikov pri carinarnah, tihotapstvu pa smo napravili počasno smrt. Zlasti nadbavniki in naslovni rešpicienti imajo velike zasluge; zakaj uslužbenci višjih činov so po večini naši zavetja po pisarnah itd. Več naših sotrpinov je plačalo svojo požrtvovalnost s smrtjo, ostali pa smo opravičeno pričakovali, da bomo nagrajeni s tem, da je v še veljavnem pravilniku za fin. stražo iz leta 1907 bivše Avstrije paragraf, ki se glasi: Čin, resp. se more podeliti le onemu, ki je v imenovanem pravilniku predvideni izpit prestal. Mislimo pa, ker je zopet v istem pravilniku drug §. glaseč se, da se naslov podeli le onim uslužbencem, katerih obnašanje je v službi in izven službe zadovoljivo, bi se prvo imenovani § prav lahko prezrl, ter se nas v zvezi temu vsaj one, kateri že po več let nosijo naslov (saj nadomestne naslovni izpit) imenovalo. — Merodajni faktorji se bodo tu gotovo uvrli, ter rekli, pridite k izpitu in če ga prestanete, vas bomo imenovali; mi pa si stavimo vprašanje, ali znajo oni, ki so v bivši Avstriji izpit napravili, več kot mi? Poznamo mnogo že imenovanih, ki niso današnjega uradnega jezika niti od daleč zmožni, a so bili le imenovani. — Končno naj še pripomnim, da se nam za vso našo požrtvovalnost in trpljenje po vpeljavi novega pravilnika za fin. stražo, vrozi z odvzetjem naslova. Torej naj se nas, navadno rečeno, navradi z degradacijo? Naj zadostuje to brez nadaljne kritike. Prosimo pa merodajne oblasti, da nam to sramoto pred javnostjo prihranijo. Društvo fin. straže za Slovenijo pa si

usojamo vprašati ali je tožadno kaj ukrenjeno, ali pa se prepusti, da se nam naslovnim rešpicientom pritisne pečat sramote na čelo? Več naslovnih rešp.

I. L. (Ljubljana):

Narobe svet.

(Dalje.)

Pri mestni občini ljubljanski, ki se glede prejemkov svojih uslužbencev v činovnih razredih ravna nekako načeloma po določilih, ki veljajo za državne uslužbence — se je seveda tudi takoj pokazala ista napaka, tako, da je n. pr. monter elektrarne prejemal višjo plačo, nego njegov šef. Da se temu neostatkiju odponore, je vzela mestna občina človekoljubno precejšnje breme nase, ter priznala vsem svojim uslužbencem, vsem činovnim razredom enako visoke in sicer najvišje, to je 120% draginjske doklade. S tem se ni napravila nikomur krivica, pač pa popravilo brezdomno med nižjimi in višjimi činovnimi razredi, v korist poslednjih, tako, da je obstojal še vendar nadalje razloček med posameznimi čini.

Z nainovejšo uredbo z dne 29. IX. 1920 št. 383, U. l. p. 567, je pa opustila država Srbov, Hrvatov in Slovencev popolnoma princip opravljanega dela, ter vvedla goli princip alimentacije. Država ne plačuje po tej uredbi sedaj več svojih nastavlencev za njih delo, marveč jih plačuje le zaradi njih rodbinskih članov, ozirema plačuje takorekoč žene, otroke, starše, brate, sestre itd.

In ne zadosti s tem, je napravila država še umetne razločke, med posameznimi kategorijami svojih nastavlencev. Priznala je sodnemu uradništvu posebne sodnijske doklade poleg pravkar omenjenih dokladov, ter je bila proglasila že poprej z ukazom z dne 23. VII. 1919, U. l. p. 523, učitelje na ljudskih šolah za državne uradnike, priznavši jim kot začetno plačo prejemke V. činovnega razreda.

Kaj je posledica temu reguliranju brez glave in brez smisla? Tu par primerov.

Pri nekem političnem oblastvu so zaposleni (poleg drugih uradniških moči) z načelnikom v VI. činovnem razredu tudi 3 uradniki XI. čin, razreda. Izmed teh 3 subalternih uradnikov z več rodbinskimi člani imata dva mesečno za 1000—1300 kron višjo plačo nego šef, ki figurira v plačilni listi šele na tretjem mestu! Le uradnik-samec ima manj dohodkov nego šef. Kaj si mislita ona dva zgoraj omenjena subalterni uradnika, ko vidita, da imata več dohodkov nego šef? Saj se morata, če ne glasno vendar natihoma smeati v pest — in kie ostane službena disciplina?

Nadalje: Avskultant sodišča. — najnižji konceptno-sodni uradniški čin — ima višjo plačo nego dvorni svetnik deželne vlade, in učitelj-začetnik je jednak univerzitetnemu profesorju!

Pri ljudskošolskih učiteljih je stvar posebno huda. Začetna temeljna plača izprašanega učitelja, torej mladega, komaj dvajsetletnega moža znaša 2400 dinarjev = 9600 K. Ker je zakonodajalec pri izdaji predmetne uredbe pač pozabil, da so se prejemki učitelja šele pred kratkim v dinariih preuredili; nanaša se uredba o nainovejših draginjskih dokladah tudi nanje, tako, da ranžira sedaj absolviran učiteljski čin v V. činovnem razredu, ter dobiva s pripadajočo dnevnicjo več nego

dvorni svetnik! In nadučitelji z več službenimi leti pride že letno na recit in beri 60.000 K!

Ker se ravna mestna občina ljubljanska, kakor že zgoraj povedano, tudi po določilih, ki so veljavna za državne uradnike, je uredila seveda tudi svojemu osobni prejemke natančno po vzorcu pravkar citirane zadnje državne uredbe.

Tudi tu so bile posledice gorostasne in katastrofalne za višje činovne razrede. Pokazalo se je, da bi morali nekateri uradniki višjih činovnih razredov — ne samo, da ne bi pri ti regulaciji prav ničesar pridobili — še mesečno do 200 K manj prejemati, nego so imeli do sedaj! Nadalje se je izkazalo, da stoji v plačilni listi na prvem mestu uradnik X. činovnega razreda in ne morda najvišji mestni uradnik, ravnatelj vseh magistratnih uradov v V. činovnem razredu, ki prihaja glede plače šele na tretjem mestu; nadalje da zaostaja namestnik ravnateljev, po činu drugi najvišji uradnik v VI. čin, razredu, za šolskimni slugarji, ter stoji na tridesetem mestu plačilne liste, da prekaša cestni nadzornik v XI. čin, razredu svojega šefa, stavbnega nadsvetnika v VI. čin, razredu in da ima načelnik gospodarskega urada v VII. čin, razredu manjšo plačo kakor njegov podrejenec — požarni čuvaj na gradu. Ti primeri naj zadostujejo!

Že g. M. Brevar je poročal o tem.

Da se krivica, ki bi se s tem zgodila skoraj vsem višjim uradnikom vsaj nekoliko popravi, je sklenil občinski svet, da se prizadetim uradnikom prizna individualne doklade. S tem sicer niso bili še popolnoma prejemki višjih razredov izenačeni s prejemki nižjih, vendar pa je diferencija reducirana kolikor toliko; dasi še vedno obstojajo gorostasna nasprotstva. Najnižjim činovnim razredom pa se seveda ni napravila s tem niti najmanjša krivica, ker imajo vse, kar jim gre po naredbi.

Naj se ne prihaja z ugovorom, da je draginja za vse enaka, da imajo družinski člani enake želodce, da hočejo vsi enako jesti, ter biti enako oblečeni! To je popolnoma napačno stališče, sloneče na onem, za vse zasebno in javno življenje tako pogubonosnem stremljenju po niveliranju, katero je neizvedljivo.

Sicer pa oglejmo si ta ugovor nekako bližje. Ni dvoma, da je draginja za vse res enaka, da so želodci vsi enaki, dasi bi se glede želodcev, že dalo diferencirati; kajti uradnik, ki opravlja svojo službo sede v pisarni, potrebuje druge hrane, nego težak na prostem. Tu je staviti nasproti vprašanje:

Kako je pa s službeno dolžnostjo, s službenim delom, s službeno odgovornostjo, s službeno prednabrazbo? Ali je tudi vse to za uslužbence enako? Vsakdo bode pritrđil in mora pritrđiti, da ne. No, in če ni pri vseh činovnih razredih, pri vseh kategorijah službena dolžnost enaka, če nimaio vsi činovni razredi enakega službenega dela, enake službene odgovornosti, enake službene prednabrazbe — tedaj tudi ne more biti nikakega govora o enakih prejemkih. Ali obratno izraženo: Le tedaj je mogoča enaka plača, če je delo enako, sicer imamo, kakor baš sedaj, absurditeto, da je najnižje delo najbolj plačano. To je nonsens z gospodarskega stališča za toliko časa, dokler ne moremo ali nočemo vpeljati enotne socialistične idealne države.

Morda se bo pa kak naivnež skliceval na to, da imamo pač „demokratsko državo“. Temu je odgovoriti, da si ni na jasnem kaj pomeni iz grščine posneta beseda »demokracija«. Demokracija ni nič drugega, nego vladanie ljudstva po svojih izvoljenih zastopnikih in zelo dobro bi bilo, če bi tudi naši časniki te besede ne rabili tako pogosto in tako — n a p a č n o. S predležčim uradniškim vprašanjem demokracija pa nima ničesar opraviti.

A tudi drugo stran ima še ta stvar.

Vprašati je nadalje, kaj ima rodbina delojemalca, državnega uslužbenca opraviti z delodajalcem, z državo? Prav nič! Rodbina državnega nastavljenca je njegova zasebna stvar in nemoralno je, če se spravlja nastavljenčeva rodbina v kak sklad z državo, kajti s tem se naravnost vvača državna premija na famlijo na eni strani, na drugi strani pa za službeno sposobnost za indolentnost ter se ubija službena ambicija in veselje do dela. Kako nai ima v zgoraj omenjenem primeru uradni šef kakovo veselje do svojih poslov, če vidi, da ga prekašata v prejemkih kar dva podrejena uradnika? In ta dva uradnika, ali imata kak spodbud, da se potrudita, opravljati svoje delo kar najintenzivneje in najbolje? Ne, nikakor ne, saj se ima ne more nič zvedeti: rodbina ima te zastavljala prejemke za več kot dve tretjini njih službene dobe ter ju štiti!

Nemoralnost in krivica, kateri sta spojeni z alimentacijskim principom, sta tem večji, če se pomisli koliko časa, koliko truda in koliko kapitala je moral višji konceptni uradnik, — v našem zgoraj navedenem primeru, — uradnik-šef — jurist, potrošiti, da je dosegel svoje mesto. Študirati je moral gimnazijo, univerzo: vstopiti je mogel v državno službo šele v primeroma poznih letih, šele po prebitih raznih izpitih, kar vsega nižjemu uradništvu ni bilo treba. Kdo povrne šefu obresti kapitala? Kdo bo dal svoje otroke še nadalje študirati? —

(Dalie prihodnič.)

Vestnik.

Sramota. Na ljubljanski pošti so se zgodile poneverbe in tatvine. V imenu poštenege in vestnega uradništva moramo najgloblje obžalovati, da je postalo tudi med slovenskimi javnimi nameščenci kaj takega mogoče. Ponosni smo bili doslej na čistost, nekorupiranost in absolutno zanesljivost slovenskih javnih nameščencev. Zdat smo doživeli sramoto, ki nam je bila doslej neznan in ki bi je nikoli ne pričakovali. Nemorala ki grasira po vojni v raznih slojih, se je končno pritenpla tudi v naš stan. Zločin na ljubljanski pošti, grozi omajati zaupanje v vse urade. In to bi bila nesreča, ki bi zadela vse javne nameščence. A dolžnost nas vseh je, da to nesrečo zavrnemo in dopravimo z največjo strogostjo in tankovestnostjo. Očistimo sami svoje vrste vseh madežev, ki podkopujejo naš ugled, da se nam vrne vera, ki smo jo z upravičeno samozavestjo uživali pri narodu doslej! Konec bodi napačno in škodljivo umevanemu demokratizmu in napačno razlagani kolektialnosti! Dokažimo, da smo še vredni zaupanja in napravimo sami zopet red v našem stanu ki je steber države. Ne dopustimo, da se loti tega stebra gni-

loba! Proč z lehkomišelnostjo, nediscipliniranostjo in anarhijo, ki se pojavlja v naših vrstah! Pazimo na elemente, ki so okuženi po vojni in verižništvu, zašli v trenutni zadregi uradov med nas! Potrebne so naše šole in njim in sebi, svoji časti le koristimo, ako smo pozorni in strogi. Pri ljubljanskem pošttem ravnateljstvu so nezdrave razmere. Toda zaupamo v njegovo vodstvo ter v njegovo staro in starejše neštetokrat preskušeno uradništvo, da vzpostavi red. Dobro vemo, da ima ostra metla ondi že vse l. 1920. dosti posla. Ta metla deluje nam vsem na čast! Ta metla edina reši omajani naš ugled. Zato si želimo, da stori še nadalje svojo dolžnost. Tovariši, strašno obsodbo govori sledeča statistika: Tekom l. 1920. je bilo pri pošttem in brzojavno ravnateljstvu ljubljanskem 14 nastavljenecv suspendiranih, 36 definitivno odslovljenih, 67 premeščenih v druga ravnateljstva. v 469 primerih se je naložila denarna globa in izreklo se je 143 pisemnih opominov. Te številke govore jasno, da ni vse prav. Ljubljansko poštno in brzojavno ravnateljstvo je slovelo zaradi svojih izvrstnih nameščencev. In še danes ima po domovini osobe, ki je v vsakem oziru prvovrstno. Zaradi par brezvestnežev in zanikarnežev ta veliki ugled ogromne večine ne sme trpeti. In ne trpi. Vsi pa smo zadovoljni, da se je razkrilo skrivno ulé in se je predrlo. Zdat se povrne zdravje. Globoko sočustvujemo s tovariši, ki so brez krivde in ki so delali zmerom čast svojemu poklicu ter jim kličemo Napreči za naš skupni ugled in za našo skupno domovino!

Beda užitinskih uslužbencev. Užitinski uslužbenci so reveži, katerim ni primere v državi SHS, in bilo bi umestno, da jim zgodovina ohrani primeren prostor pod naslovom »Jugoslovanski mučeniki«. Že eno leto in pol so prikrajšani na prejemkih za ogromne svote. Tako dobivajo sedaj nad 100 odstotkov manj, kakor n. pr. navadni drž. sluga. Tako se postopa v bogati državi SHS z njenimi podaniki. Edino ti ljudje se po dveh letih osvobojenja istega ne morejo veseliti. Naša usoda je v rokah delegacije v Ljubljani. Prej so se vedno izgovarjali, da novi trošarinski davek še ni rešen, in da je užitnina pasivna. Gospodje, kaj je pričleniš s septembrom t. l. užitnina oz. trošarina na vino še pasivna? Jaz bi bil zadovoljen s polovico dohodkov mojega urada. Imate lepa oktiva; a naši prejemki so isti. Nad 100 odstotkov nam dajete manj kakor slugom. Napravite nas za čistilce prahu uradnih miz in za kurjače uradnih pečii! Bolj bomo zadovoljni in se nam ne bode treba boriti proti raznim vremenskim in drugim neprikljam. Pogledjte, dragi čitatelji, kaj vse zahteva fin. delegacija od nas! Izpeljati novi trošarinski davek na vino v času, ko ljudje takorekoč norijo. Kontrolirati prevoz vina po cestah itd. Imamo eno najtežavnejših služb. Največ psovka moramo požreti; a nam ne dajo niti polovice toliko dohodkov kakor slugam. Kaj porečete k temu, dragi brački? Zdi se Vam mogoče neverjetno. Prosim, prepričajte se na fin. delegaciji v Ljubljani! Mi smo obupani. Prosimo vsakega bralca tega članka, da nas skuša rešiti iz nevdržnega položaja. Socialno skrbstvo, narodni predstavniki, osrednja zveza, deželna vlada itd., ne zadovoljite se samo s čitanjem tega članka; ampak uveljavite Vaš vpliv, pomagajte nam, poginjamo! Kajti, to ni šala. Skušajte omečiti g. fin. delegata in g. nadv. Kostanjevca, da i nas končno prištejeta med ljudi! V rokah teh dveh gospodov je namreč naša usoda. Prosimo in prosimo udano, pomagajte nam! Prosimo tudi vse časopisje, da ponatisnejo ta članek, radi nas bednih, morebiti se najde še kako usmijeno srce v naši državi, da nas reši iz ne-

srečnega, škandaloznega položaja. Nad 100 družin strada po krivdi gotovih faktorjev. Bog jih kaznuj! — Nesrečen užitinski uslužbenec.

Uradniške gospodarske zadruge. Ministrski svet je dovršil uredbo uradniških gospodarskih zadrug, ki naj se centralizirajo ter tako osnuje državna zveza vseh teh konsumov. Obratni kapital — baje okoli 100 milijonov kron — da država konsumom brezobrestno na razpolago. Kapital ustanove solidarno država in uradniki. Država odtegne namreč državnim dobaviteljem od vsakega plačila po en odstotek; uradniki pa odstopijo enkrat na leto po deset odstotkov od mesečne draginjske doklade. Teh 10 odstotkov ostane imetek zveze, ki bo dajala denar posameznim zadrugam. O tej centralizaciji uradniških gospodarskih zadrug se je govorilo že pred meseci. Končno se menda uresniči. Zadruga nimajo obratnega kapitala, ker imajo vso imovino v blagu, zato se ne morejo razvijati. Banke pa nimajo razpoložljivega denarja, tako da so vsi konsumi danes glede nulnih nakupov v zadregi. Ker se bodo morale že obstoječe gospodarske zadruga preosnovati v zmislu pravil nove državne centrale, bo pač še dolgo trajalo, da začne zveza delovati.

Uradni jezik državnih uradov v Sloveniji.

Odvetniki nemške narodnosti, ki so se dosedaj vedli povsem mirno in dostojno, nastopajo v Mariboru pri posredovanjih v upravnih zadevah zopet zelo arogantno. Posebno se opaža, da se poslužujejo ti odvetniki v zadnjem času dosledno nemškega jezika in da vlagajo tudi vloge v nemškem jeziku. Sodišča v Sloveniji ne dovoljujejo zastopnikom strank (odvetnikom in notarjem) niti za ustne, niti za pismene predloge rabe nemškega jezika ter zavračajo v nemškem jeziku pisane, od odvetnika ali notarja podpisane vloge. To velja tudi za vloge, katere je odvetnik le signiral, podpisala pa jih je stranka sama. Ta praksa sodišč, proti kateri so se slišale pritožbe le v prvih mesecih po prevratu, ki pa so že spomladi 1919 utihle, temelji na razlagi naredbe z dne 31. oktobra 1918, ki dovoljuje strankam, podajati vloge v svojem jeziku; vendar se po razlagi in praksi poverjeništa za pravosodje ta izjema ne nanaša na odvetnike in notarje, ki morajo poznati državni jezik. Naredba poverjeništa za notranje stvari z dne 17. decembra 1918 določa, da je notranji in zunanji uradni jezik okrajnih glavarstev slovenski, da se pa vloge sprejemajo tudi v jezikih drugih narodnosti, živečih v naši državi. Vendar mora imeti tudi ta določba, ki se nanaša samo na okrajna glavarstva in ki se mora smatrati samo kot izvršilna naredba k naredbi z dne 31. oktobra 1918, isti zmisel kot slednja naredba. Vsi uradi se morajo torej držati prakse in interpretacije poverjeništa za pravosodje ter gledati na to, da se bodo advokati in notarji pri intervencijah, bodisi **ustnih**, bodisi **pisemnih**, posluževali vedno le uradnega jezika.

Pravice starih uradnih slug. Dokazano je, da sodni sluga, ki je osobito v vojnem času zastopal pisarniškega uradnika ali oficijanta v različnih pisarniških opravilih, kakor še tudi danes, ni dosegel nobenega napredovanja. Ker je več pisarniškega dela in se je razven tega vezbal pri vseh oddelkih pri sodiščih z dobrim uspehom, prosil je za dopustitev k položitvi pisarniškega izpita. Pa kaj se je odgovorilo na njegovo prošnjo? »Ker ste že Vašo starost prekoračili, nimate pravice do uradniškega stanu.« Kaj pomeni ta odgovor? Sodni sluga je prestar za pisarniškega uradnika, ali za nadomestitev pisarniškega uradnika, oziroma izvrševanje uradniškega posla ni prestar? Zahtevamo, da se avstrijski zakon, ki ne sme biti merodajen v naši mladi državi nemudoma odstrani in se nadomesti z novim zakonom, ki bo nam v korist, ne pa v škodo. Ali sodni sluga ni vreden po svoji mnogoletni službi nobenega napredovanja? Pomislimo, ako postane star sodni sluga kanclist, bo rav-

no tisto službo opravljal kakor star nadoficijal! Toda plače med kanclistom in nadoficijalom so zelo različne. Kar se tiče teh dveh pokojnin, pa je zopet državi na korist. V tem smislu bi bilo opravičeno, da bi dotični sodni sluga, kateri vestno opravlja svojo službo in se briga za pisarniško delo in ima sploh zmožnosti v pisarniškem delu, dosegel svojo zasluženost prednost za uradnika, brez ozira na njegovo visoko starost. —

Vsi prizadeti.

Izredni občni zbor profesorskega društva, sekcije Ljubljana se je vršil 1. t. m. Tajnik je prečital vloge, odposlane po osrednjem odboru na poverjeništvu v Ljubljani in na Glavno upravo v Beogradu v zadevi gmotnega položaja srednješolskih učiteljev. Odbor je takoj pričel delovati, ko je znan za krivično uravnavo draginskih doklad. V začetku novembra je poslal deputacijo na poverjeništvu v Ljubljani in se obenem obrnil na Glavno upravo; sredi novembra se je pridružil akciji zagrebške sekcije za izenačenje plač s srednješolskimi tovariši v Srbiji in 24. novembra je prišel odgovor od glavne uprave, da je njen predsednik, višji šolski nadzornik Milivoj Simić pri ministrskem predsedstvu ter pri ministrih prosvete in financ posredoval. Zagotovilo se mu je, da bo stvar rešena. Na različna pismena vprašanja pododborov Maribor, Celje in Ptuj je izčrpno odgovarjal podpredsednik dr. St. Beuk. Po debati se je soglasno sprejel predlog: Zahtevamo takojšnje izenačenje plač in nagrad za nadure s plačami in nagradami tovarišev v Srbiji z veljavo od 1. t. m. — Kot referenta za šolske zadeve Slovenije pri prosvetnemu ministrstvu je določil občni zbor dr. J. Lokarja. Soglasno sta bila tudi sprejeta sledeča predloga: 1. vsako trajno izpraznjeno siste-

mizirano mesto naj se razpiše v teku 3 mesecev; 2. sistemizirajo naj se na novo vsa mesta, na katerih so bili tri leta potrebni suplenti.

Organizacija pisarn. oficijantov in pomočnikov menda — spi! Minulo bo že kmalu leto, odkar smo zadnjič čuli od nje. Prosimo odbor, da se vzdrani in nam poroča o svojem delovanju. — Več članov in članic.

Manufakturno blago se v kratkem zopet podraži. Vse češke manufakturne tovarne so brez sirovin ter se je obrat izdatno skrčil. Zaloge so izčrpane. Čehoslovaški zastopniki iščejo po Jugoslaviji volne, a je ne dobe. Tako je gotovo, da bodo cene manufaktur že v kratkem znova poskočile. Na to opozarjamo, ker ima »Samopomoč« v Ljubljani še dovolj blaga raznih cen in kvalitete na 6 mesečne obroke. Ker se je konsum v zadnji dobi dvignil, opozarjamo vse tovariše: Ne zamudite ugodne prilike, dokler je še čas!

Zaščita (?) beguncev. Neki »urad za zaščito beguncev« predpisuje reverze za begunce, ki prosijo za definitivne službe v Sloveniji. V tem reverzu se dotičnik mora zavezati, da bo v slučaju potrebe šel v zasedeno ozemlje pod Italijo. To ni zaščita dotičnih prosilcev, ki so vendar tudi begunci temveč nasilstvo proti nim. Ali so oni, ki sede v tem uradu za zaščito beguncev, tudi oddali takšne reverze? — Sicer pa te več kot nelogično zahtevati še posebne reverze od prosilcev, ko nam vendar v vseh panogah manjka ljudi in moramo biti veseli, če sploh kdo še prosi za državno službo. Begunci, ki ljubijo svoje ožje domovino, bodo prostovoljno šli

tja, čim bo jim omogočeno delovane tam. Tozadevne reverze pa iz principielnih razlogov ne morejo podpisati.

Minister dr. Kukovec in učitelstvo. »Učiteljski tovariš« z dne 10. jun. 1920, številka 23. je objavil pod naslovom »Doktor Kukovec — minister za socialno politiko« sledeči dopis: »Slovenskemu učitelstvu dobro znani politični delavec dr. Kukovec je bil pozvan, da vstopi kot član JDS. v Vesničev kabinet. Ne le idejno stoji ta politik slov. učitelstvu prav blizu, temveč tudi realno je postal istemu največjemu pomenu, saj se je na njegov in dr. Ravniharjev predlog v decembru l. 1918. takorekoč čez noč izvršila izenačba naših plač z onimi državnih uradnikov. Brez petičij, resolucij in deputacij sta se ta dva gospoda kot takratna poverjenika pokrajinske vlade za Slovenijo spomnila učitelstva in ga gmotno in socialno uvrstila v čin drž. uradnikov s srednješolsko izobrazbo. Bilo je tudi to veliko revolucionarno delo one dobe. Nova vlada je z dr. Kukovcem pridobila zelo sposobnega in kar radi poudarjamo, nesebičnega poštenega in plemenitega sotrudnika.«

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Savezu umnih radnika — Beograd. Brojeve 1.—40. odposlali Vam 11. 10.: nato svaki broj. Vaš članak smo prijavili. Broj 48. došel nazaj, ne vemo zakaj!

Prečitajte v svojo korist

Vzajemna posojilnica r. z. z. o. z. v Ljubljani, preje Vzajemno podporno društvo, opozarja javne uslužbence in posestnike, ki imajo dolgove v Avstriji, da si lahko s takojšnjo poravnavo tega dolga za dobro polovico zmanjšajo svoj dolg, ker je kurz avstr. krone sedaj še nizek. Vse transakcije izvede zadruga sama in sicer le proti povrnitvi faktičnih stroškov. Zadruga je soliden denarni zavod; posojila na posestvo po 5 1/2 %, na osebni kredit po 6 %, mala mesečna odplačila.

Zahtevajte prospekt!

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 %.

Naročajte in širite „Naš Glas!“

Modni salon

Stuchly - Maške

LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slammikov za dame in deklice.

Popravila točno in cenovno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod.

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za

življenjska zavarovanja

Sprejema: V življenjskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg 33.

Ceniki in pojasnila z obrat. pošto brezplačno.

Zanesljivi posredovalci se vedno sprejemajo.

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz in v Avstrijo. Zaccarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo. Brzjavni: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60.